

7/1334
G.K. 69

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SÜRELİDİR

Sayı : 30824082/610- 900
Konu : Manisa Milletvekili
Dr. Tur Yıldız BİÇER'in
Yazılı Soru Önergesi

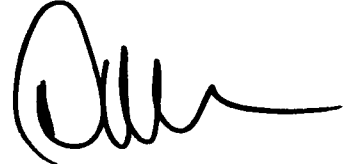
.../.../2016
19 Şubat 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14/01/2016 tarihli ve 43452547-120.07-13325 sayılı yazınız.

Manisa Milletvekili Dr. Tur Yıldız BİÇER'in; Manisa'nın Soma İlçesinde yaşanan hava kirliliği hakkında, Bakanlığımıza yönelmiş olduğu 7/1334 Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fatma Güldemet SARI
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (1 Adet, 3 Sayfa)

MANİSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR.TUR YILDIZ BİÇER'İN
TBMM 7/1334 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Soma İlçemizde son günlerde yaşanan ve bu yıl geçtiğimiz yıllara oranla gözle görülür derecede artan hava kirliliği tüm ilçe sakinlerimizin sağlığını olumsuz etkilemekte, özellikle sağlık problemleri olanları zor durumda bırakmaktadır.

- 1) Soma İlçemizde nefes almayı dahi zorlaştıran Hava kirliliği ölçümleri ne sıklıkla yapılmaktadır ve şu anki değerler Dünya Sağlık Örgütü'nün çizdiği sınırlar içinde midir?
- 2) Soma İlçemizde yaşanan hava kirliliğinin nedenleri neleri arasında 2015 Mayıs ayında özelleştirilen Soma Termik Santralinin bu artan hava kirliliğinde doğrudan ve dolaylı etkileri var mıdır, varsa nelerdir?
- 3) Soma Termik Santralinin özelleştirmeden sonra üretim artışı gerçekleşmiş midir? Üretim artış oranı % 20'ler seviyesinde olması gerekirken bunun % 100'ü aşıp 9 milyon tona ulaştığı doğru mudur?
- 4) Üretim artışı gerçekleşmiş ise gerçekleşen üretim artışının ve buna bağlı olarak yaşanan kömür tüketim artışının hava kirliliğine etkisi var mıdır?
- 5) Termik Santralde tüketilen kömür herhangi bir işlem gördükten sonra mı yakılmakta mıdır, örneğin yıkama işlemine tabi tutulmakta mıdır?
- 6) Termik santralin mevcut yapısı kapasite artırımına uygun mudur, mevcut koşullarda üretim artırımına gidiş, çalışma sağlığı ve işçi güvenli açısından yeterli derecede midir? Bu durum işçilerin güvenliği açısından bir tehlike arz edecek bir durum mudur? Termik santralin kapasite artırımı ile havaya salınan partiküller açısından değerlendirildiğinde mevcut filtre durumu ve hava kirliliğini önlemeye yeterli midir? Değilse kapasite artırımı, filtrelemede bir iyileştirmeye gidildikten sonra mı gerçekleşmiştir?
- 7) Yaşanan hava kirliliğinin hassasiyet arz ettiğini düşünüyor musunuz? Kirliliğinin insan sağlığını tehdit etmemesi, azaltılması ve engellenmesi için ne gibi çalışmalar yapmayı düşünüyorsunuz?

CEVAPLAR:

1- Soma İlçesinde bir adet hava ölçüm ve izleme istasyonu bulunmakta olup, <http://www.havaizleme.gov.tr/Default.ltr.aspx> adresinden saatlik ve günlük verilere ulaşmak mümkündür. Saatlik elde edilen verilerin oranı % 100'dür. Ölçülen parametreler kış döneminde yer yer standart değerlerin üzerine çıkmaktadır. Mevzuatta belirlenen parametre değerleri, WHO (Dünya Sağlık Örgütü) kriterleri çerçevesinde AB standartlarını sağlamaya yönelik bir azaltım takvimi içerisinde yer almaktadır.

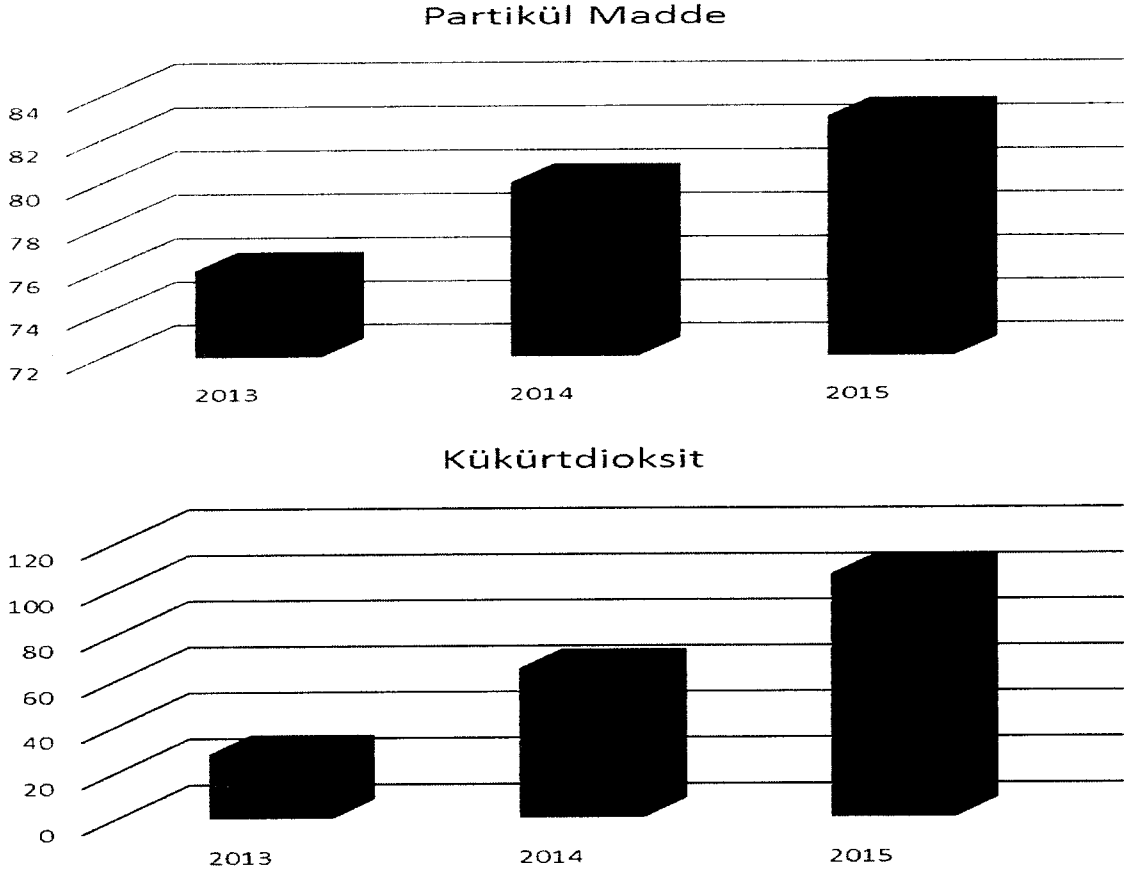
Manisa İlinde, Merkez ve Soma İlçesi olmak üzere; iki yerde hava kalitesi izleme istasyonu bulunmaktadır. Ölçümler 24 saat boyunca, tam otomatik cihazlar ile online olarak yapılmaktadır. İstasyonlardan, anlık olarak alınan ölçüm sonuçları, saatlik ortamlar halinde Bakanlığımızın Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağına gönderilmekte olup, ölçüm sonuçları ham veri olarak www.havaizleme.gov.tr adresinden kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Buna göre, Manisa-Soma İlçesinin Hava kalitesi ölçüm istasyonu bilgisi şöyledir;

İstasyon Adı	İstasyon Koordinatları	İstasyonda Ölçülen Parametreler
Manisa-Soma	Enlem:39° 10' 53" Boylam:27° 36' 46"	PM10, SO2, NOx, O3 ve CO

Sözü edilen, Manisa-Soma istasyonu partikül madde ve kükürt dioksit ölçüm sonuçları yıllara göre değişimi 06.06.2008 tarih ve 26898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve AB direktifleri ile de uyumlu olan “Hava Kalitesinin Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği” çerçevesinde incelendiğinde;

Yapılan incelemelerde, Manisa-Soma istasyonundaki; PM10 (Partikül Madde) ve SO2 (Kükürt dioksit) değerleri son üç yıl içinde yaklaşık % 9 artış göstermiştir. Ülke genelinde uygulanan mevzuat AB uyum sürecinde; 96/62/EC, 99/30/EC, 2000/69/EC, 2002/3/EC ve 2004/107/EC direktiflerinin uyumlaştırılması sonucu hazırlanan Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi (HKDY) Yönetmeliği 06.06.2008 tarih ve 26898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelikte verilen sınır değerler, AB üyesi ülkelerde uygulanan sınır değerlere göre, azaltım takvimi çerçevesinde uygulanmaktadır.

Bakanlığımızca hava kalitesi izleme sürecinde kurulan istasyonlar; AB normlarına uygun olup, günümüz itibarıyla ulaşılan istasyon sayısı 81 İl’de toplam 195 adette ulaşmıştır. Sabit istasyonların yanı sıra kirliliğin yoğun olduğu yerlerde, kirlilik düzeyini incelemek amacıyla 4 adet Seyyar Hava Kalitesi Ölçüm aracı ile uluslararası standartlara uygun olarak hava kalitesi ölçümleri gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, Ülkemizde mevcut olan sınır değerler; 2019 yılına kadar kademeli olarak azaltılarak, Avrupa Birliği sınır değerlerine eşitlenecektir. Ülkemizde de, AB üye ülkelerde olduğu gibi Dünya Sağlık Örgütüncü yayımlanan sınır değerlerin uygulanması zorunluluğu bulunmamaktadır.

2- Soma Termik Santralinin; İlçenin hava kirliliğine doğrudan katkısı bulunmaktadır. Hali hazırda faaliyette olan santral, A ve B ünitelerinden oluşmakta olup, A ünitesi 1957 yılında B ünitesi de 1986 ve 1992 yılında iki parça halinde faaliyete geçmiştir. Santralde 1500-2400 kcal/kg enerji kapasiteli yılda 4.900.000 ton kömür kullanılmaktadır. A ünitesi 44 MW, B ünitesi 990 MW ısı güç kapasitelidir.

3- Soma Termik Santralinin özelleştirmeden sonraki kapasite artışına ilişkin olarak; Bakanlığımıza yapılmış herhangi bir ÇED başvurusu bulunmadığı gibi Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz tarafından yapılan tespitlere göre, termik santralla ilgili üretim artışına rastlanmamıştır.

4- Sözü edilen hususlar; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile yerel yönetimlerin görev, yetki ve sorumluluk alanında bulunmaktadır.

5- Santralde 1500-2400 kcal/kg enerji kapasiteli yılda 4.900.000 ton kömür kullanılmaktadır. Santralda kullanılacak olan kömür, stok sahasında depolanır. Santralda yakılmak üzere bantlarla kömür kırıcılarına oradan da kömür bunkerlerine alınan kömür daha sonra değirmenlerde toz haline getirilerek, brülörler yardımı ile kazana püskürtülerek taze hava ile birlikte yakılır. Herhangi bir yıkama işlemi söz konusu değildir.

6- Soma Elektrik Üretim A.Ş.' ye ait Soma B Termik Santrali, Özelleştirme Yüksek Kurulunun 17/03/2015 tarih ve 2015/15 sayılı kararı kapsamında varlık satışı yöntemi ile 22/06/2015 tarihinde Soma Termik Santral Elektrik Üretim A.Ş.' ye devredilmiştir.

03/07/2009 tarihli ve 27277 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinin geçici 3 üncü maddesinin 2 nci bendinde "Özelleştirme sürecindeki termik santrallerden 31/12/2011 tarihine kadar birinci fıkra hükümlerinin gereklerine uygun hale getirilmemiş olanların özelleştirme sürecine ilişkin planlamanın; Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca, Bakanlığa bildirmesi ve özelleştirilmesi öncesinde, işletmelerin bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunun sağlanması ve işletmecilerinin bu çerçevede alacakları tedbirlere ilişkin planlamalarını yine Bakanlığa sunulmaları gerekir. Bu fıkra kapsamındaki tesislerin işletmecileri, özelleştirme sürecinin tamamlandığı tarihten itibaren, üç ay içerisinde iş termin planlarını sunmak ve en geç iki yıl içerisinde çevre izni almak zorundadırlar. Özelleştirme sürecinin tamamlanıp tamamlanmadığına bakılmaksızın, bu tesisler için çevre iznini alma süresi 31/12/2017 tarihini geçemez." hükmü bulunmaktadır.

Dolayısıyla, Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinin geçici 3 üncü maddesi kapsamında, Soma Termik Santral Elektrik Üretim A.Ş.'nin iş termin planı Bakanlığımıza sunulmuştur. Sunulan planda; 2 yıllık süreç içerisinde, söz konusu termik santralden kaynaklanan hava kirlleticileri (toz, SO2 ve NOx) giderimi için yapılacak çalışmalar ile çevre izni alınmasına ilişkin hususlar yer almaktadır.

7- Termik santralleri de kapsayan Büyük Yakma Tesisleri ile ilgili olarak, Bakanlığımız tarafından "Büyük Yakma Tesisleri Direktifinin Uygulanması ile Hava Kalitesinin İyileştirilmesi için Teknik Destek" projesi yürütülmektedir. Bu projeyle; Türkiye genelinde faaliyet gösteren Büyük Yakma Tesislerinin (Anma Isıl Gücü > 50 MW) detaylı envanteri oluşturularak, mevcut durumlarının analizi, uyum durumları, uyumlaşma ve mevcut en iyi tekniklerin uygulanması için gerekli ihtiyaç ve maliyet hesaplamaları yapılacaktır. Manisa'da hava kirliliği ile ilgili ön değerlendirmelere; 21.07.2014 tarihli "Manisa İli Temiz Hava Eylem Planında geniş olarak yer verilmiştir. Yapılan değerlendirmeler doğrultusunda hava kirliliğini azaltıcı eylemler planlanmış ve kamu kurumları tarafından bu eylemler paylaşılmıştır. Takvime bağlanan eylem planı icra edilmeye çalışılmakta olup, özellikle kış mevsiminde Manisa İlinde ısınmadan kaynaklı bir kirlilik oluşmaktadır.

Ayrıca, birisi Manisa İli merkezde, bir diğeri de Soma İlçesinde olmak üzere, iki tane hava ölçüm ve izleme istasyonu bulunmaktadır. Bu mevcut ölçüm ve izleme istasyonlarına ilave olarak Manisa İli dahilinde altı (6) adet daha istasyon kurulumu yapılacaktır. Bunlar; Alaşehir, Salihli, Turgutlu, Akhisar ilçeleri ile ve 2 adet Merkez İlçede yer alacaktır.

